

jelenből következtethető trendek változása is: utópia és egyetemesség, intimitás és világkommunikáció, jövő vagy jövőtlenség.

Szót kell ejteni kicsit bővebben a Terc Kiadóról is, építészeti szakmunkák és népszerűsítő kiadványok megjelentetőjéről. Az egyes szerzők és a belső munkatársak jelentős szerepet vállalnak kiadványaikkal, mind a szakmán belüli kommunikációban, mind a szélesebb spektrumú ismeretterjesztésben. A kezükből kikerülő könyvek tipográfiája tetszetős, a tematika miatt igen fontos illusztrációk technikailag tökéletesek, és jól kiegészítik a közölt szövegeket; mindkét olvasóközönség számára marandó élményt (és tudományos munkaeszközt) jelenthetnek. Bár viszonylag kicsi részt foglalnak el a hazai könyvkiadásban, a hozzáértés, valamint a teljesítmény eredményeképpen azt teljesen uralják. Meggyesi Tamás monográfiája is ebben a szellemben készült: a megszkottól eltérő formátuma, széles margói, melyeken helyet kapnak a főszöveghez tartozó hivatkozások, illetve az igen szemléletes, rajzként is önálló illusztrációk, valamint a főszöveg talp nélküli, modernista betűtípusa egyaránt tartalom és látvány *sükséges* egységét mutatják.

BUDA ATTILA

(Terc Kiadó, Budapest, 2005,
288 oldal, 4800 Ft)

Rembrandt 400

Re: mbrandt

Érdekes, egymásnak válaszolató ikerkiállítás fogadja a látogatókat a Szépművészeti Múzeumban. Az üzenetet az öreg mester, Rembrandt fogalmazza meg, a feleletet kortárs művészek adják, vagy éppen küldik tovább, *forwardolják* a látogatók felé.

A 400 éve született festőtől rézkarcokat és néhány rajzot láthatunk. Az előbbieik különlegessége abban rejlik, hogy a lapok nehezen viselik a fényt, ezért viszonylag ritkán nyílik alkalmunk megcsodálni őket. Érdeemes kihasználni az alkalmat.

A rézkarcok esetében először szembetűnik a műfaj testre szabottsága Rembrandt számára. Mintha kifejezetten a fény-árnyék festőjének találták volna ki ezt a technikát, mely olyan plasztikus megfogalmazásra ad lehetőséget a megvilágítás tekintetében, hogy éppúgy alkalmas a holland csatornák felett gomolygó páradús légtömegek lágy érzékeltesére, mint az arcbőrön található finoman megbújó ráncok vagy esetleg bőrhibák felfedezésére.

Az egyik számomra kedves kép azt a jelenetet mutatja be, amikor az angyalok felébresztik a pásztorokat Jézus születésének örömhírével. A drámai fénykomponálás erejét az angyalok bája ellensúlyozza. A „főangyal” feje felett úgy keringenek az

apró kis puttók, mintha egy zsonglőrmutatvány labdái lennének, amelyeket épp most hajtottak fel a levegőbe.

A másik, szívemhez közel álló metszet egy idős, szakállas férfit ábrázol ovális keretben, aki az őt övező rámból escheri illúziót keltve nyújtja ki felénk a kezét. A látszatkeltés annyira jól sikerült, hogy a néző legszívesebben kezét fogja az ábrázolt figurával.

A *Re: mbrandt* elnevezést kapott tárlat a liedeni festő különleges szemlélet-, illetve szemléltető módját hivatott feleleveníteni. Azt a fajta provokációt, amely nem pusztító, hanem inkább gyógyító hatással bír. Vagyis csak finoman megpöcköli az ízlést.

A kortárs művészeknek az volt a feladatuk, hogy a tárlatlátogatókat valamiképpen becsalogassák a művekbe, és rávegyék őket, hogy ne csak nézzenek, de használják is a szemüket.

Így született a fehér vászonra a retinánk által festett kép, izgalmas *camera obscura* vagy Greenawayt idéző videoinstalláció, fröccsentett pókhálószerű üvegkarc, interaktív digitális képkukucsalkáló – és még sorolhatnám a leleményes megoldásokat.

A kiállításon rám a legnagyobb hatást egy érzékeny performer, Csurka Eszter képei gyakorolták. A fiatal művész nő egyes technikával dolgozik: az általa készített fotót számítógéppben eszményíti át, majd vá-

szonra nyomtatja, és olajfestékkel újabb értelmet ad a képnek. Jelen esetben a rembrandti emberábrázolás húsavágóan őszinte mivoltát. A baconi módon széttorzított, bőrrüktől is szinte megfosztott húsfigurák egyszerre brutálisak és megmagyarázhatatlanul líraiak. Az embernek olyan benyomásai támadnak a kép előtt állva, mint amikor heavy metal zenét hallgat csellón.

De bármelyik mű előtt is időzünk el hosszabban, egyvalamit biztosan érezni fogunk: Rembrandt nem hagyott fel az alkotással. Lelkünkben, gondolatainkban léptenyomon felvillantja a drámai helyzetek megvilágítására oly gyakran használt képzeletbeli vakuját.

FINY PETRA

(Szépművészeti Múzeum, Budapest)

Picasso szerelmei

Picasso szerelmei. Bulvárízű, a figyelmet minden áron felkeltő címet kapott a Szépművészeti Múzeum Génuszok és Remekművek kiállítássorozatának ötödik tagja.

A látogatócsalogató tárlat teljes mértékben látogatókényeztető. A jól dokumentált, egyszerre átlátható színes anyag könnyen befogadható szakmai tárlatvezetés nélkül is, a kiállítás megértéséhez nem szüksé-